

Тема:

Участь УРСР у міжнародних організаціях. Встановлення повоєнних кордонів УРСР. Посилення репресій в західних областях.

План вивчення теми:

1. Ознайомся із текстом підручника: Історія України, 11 клас. Н.Сорочинська, О.Гісем, 2019 р. § 1. (<https://pidruchnyk.com.ua/1262-istoriya-ukrainy-11-klas-sorochinska.html>).
2. Переглянь презентацію до теми.
3. Занотуй основні положення теми уроку, використовуючи відомості презентації та опорного конспекту, за планом:
 1. *Першочергові завдання та перші дії радянської влади у повоєнний період .*
 2. *Встановлення кордонів УРСР.*
 3. *Визначення та зміст радянзації.*

Опорний конспект до теми

Відбудовчий процес в УРСР почався ще в 1943 році, коли радянські війська звільнили перші території України. Одразу після цього почався процес відновлення радянського політичного режиму.

ПЕРШОЧЕРГОВИМИ ЗАВДАННЯМИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ БУЛО:

1. **Боротьба з проявами антирадянської боротьби ОУН.**
2. **Ліквідація наслідків військових дій**
3. **Відбудова економічної структури УРСР**
4. **Подальше забезпечення потреб радянської армії.**

ПЕРШІ ДІЇ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ:

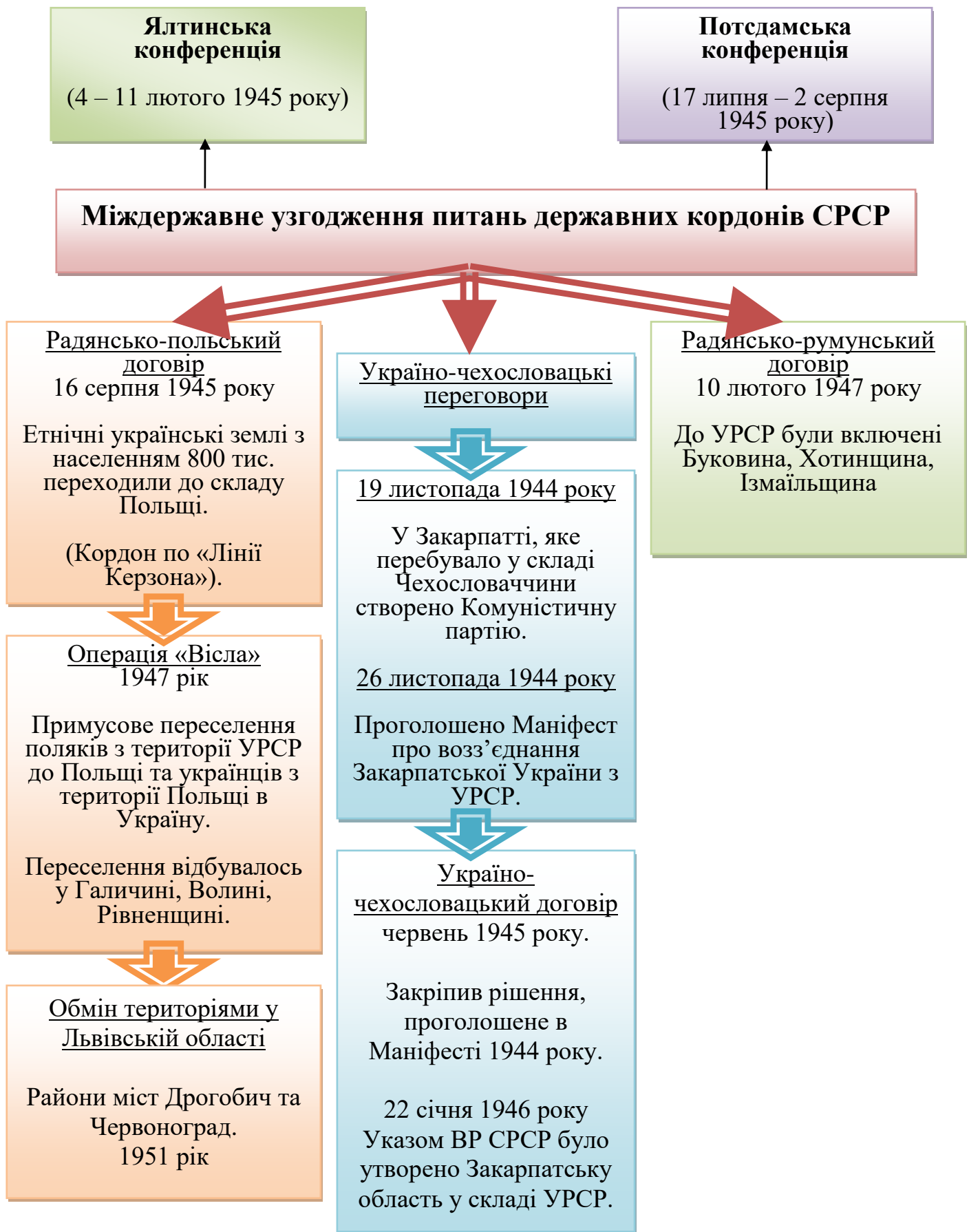
1. **Організація збройної боротьби з ОУН – УПА з Західній Україні.**
2. **Відновлення сталінського репресивного режиму.**
3. **Почались масові депортації українців Західної України у східні регіони СРСР. Такі дії проводились і відносно кримських татар, греків, вірмен, болгар. Всього було виселено близько 1 млн. українців та 250 тис. представників інших національностей.**
4. **Відновлення радянських владних структур: партійних органів, міліції.**
5. **Розпочалась відбудова зруйнованого господарства, передусім – провідних галузей промисловості України та українських підприємств.**
6. **Масова мобілізація населення до армії та на відбудовчі роботи.**

Радянський режим не змінився, незважаючи на сподівання населення на покращання умов суспільного життя. Усі повоєнні зміни, які відбувались в УРСР, були спрямовані на задоволення потреб СРСР.

Після завершення бойових дій та переходу країни до мирного життя одним з найважливіших питань післявоєнної відбудови стало визначення нових державних кордонів УРСР.

Схема 1.

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНІ ЗМІНИ В УРСР

**В 1954 РОЦІ ЗА ІНІЦІАТИВИ М.ХРУЩОВА ДО СКЛАДУ УРСР
БУЛО ПЕРЕДАНО КРИМ**

Схема 2.

ХВИЛІ ДЕПОРТАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Хвилі депортації	Роки	Підстава	Результат
I	1944	Постанова ЦК КП(б) У від 3 квітня 1940 р. «Про переміщення людей, які опинились в новій прикордонній зоні», у зв'язку з приєднанням Західної України до СРСР	Відселенню підлягало 4 870 дворів, переселенню — 17 342 двори. На цих переселенців чекали вільні місця у східному регіоні західних областей України
II	9 вересня 1944 р. — 1946 р.	Угода між урядом УРСР та Польським комітетом національного визволення «Про евакуацію українського населення з території Польщі й польських громадян із території УРСР»	Від 15 жовтня 1944 р. по серпень 1946 р. з Польщі до УРСР вивезено 483 тисячі українців і розселено переважно на території західноукраїнських земель
III	Квітень—серпень 1947 р.	Нове розмежування кордонів, загибель у бою із загонами УПА заступника міністра оборони Польщі К. Сверчевського використано з метою полонізації українських земель	Операція «Вісла». 140 575 тис. українців розселені по території Західної та Північної Польщі
IV	Травень—жовтень 1951 р.	Уточнення кордонів між ПНР та СРСР	Частина земель з природними покладами в районі Львівсько-Волинського вугільного басейну відійшли до СРСР, натомість Польщі відійшли землі Устрицького та Стрільківського районів Дрогобицької області. З десятків сіл і містечок були вивезені українці на схід та південь України — «внутрішньоукраїнська» депортація

Депортація – (від лат. – вигнання) примусове переселення у віддалені регіони з місць постійного проживання осіб, які вважались радянською владою політично неблагонадійними.

Схема 3.

ЗМІНА ЕТНІЧНОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ УРСР

ВИКОНАЙ САМОСТІЙНО

Завдання 1: ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Яким було місце Радянської України у глобальних процесах після закінчення Другої світової війни?

- 1) Україна активізувала свою діяльність в міжнародних організаціях, підписала ряд міжнародних договорів, угод, конвенцій тощо;
- 2) Україна фактично перебрала на себе всю зовнішньополітичну діяльність Радянського Союзу;
- 3) після закінчення Другої світової війни Україна повністю відмовилась від участі в міжнародній діяльності.

2. Коли Україна стала повноправним членом Організації Об'єднаних Націй (ООН).

- 1) в 1945 році, з моменту утворення цієї організації;
- 2) після проголошення державного суверенітету України у 1990 році;
- 3) в 1992 році, після остаточного розвалу СРСР.

3. В чому полягала обмеженість зовнішньополітичної діяльності України в повоєнний період?

- 1) у відсутності досвіду такої діяльності;
- 2) усі свої дії на світовій арені Україна повинна була погоджувати з радянським керівництвом у Москві;
- 3) народ України не бажав брати участь у зовнішньополітичній діяльності.

4. Яка нова небезпека нависла в повоєнні роки над країнами світу, в тому числі й Україною?

- 1) демографічна небезпека внаслідок зменшення чисельності на Земній кулі;
- 2) небезпека нової, термоядерної катастрофи;
- 3) небезпека всесвітнього потопу внаслідок танення полярних снігів.

5. Хто надав Україні найбільшу допомогу в відбудові зруйнованого війною господарства?

- 1) усі братні республіки Радянського Союзу;
- 2) найрозвиненіші країни світу;
- 3) Світовий банк, що був утворений у повоєнний час для надання допомоги країнам, постраждалим в роки війни.

6. Що з середини 1940-х років гальмувало процес повернення України від війни до мирного життя?

- 1) величезні людські втрати, перетворені в руїни тисячі міст і сіл, зруйнована економіка, втрати культурних цінностей тощо;
- 2) несприятливі кліматичні умови протягом 1940-1950-х років;
- 3) не розгромлені німецько-фашистські війська, що ще залишились на ряді територій України.

Завдання 2:

1. Пригадай, з якими державами відбувались переговори з приводу визначення міжнародних кордонів УРСР.

2. Визначте, якими були результати переговорів.

Отримані дані запишіть у таблицю:

Країна	Рік переговорів	Території, приєднані до УРСР	Території, передані іншим країнам

Завдання 3: Ознайомтесь з історичними документами. Яка точка зору, на твою думку, є об'єктивною? Поясни, чому.

ОЦІНКА ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Західні історики

- «Західні вчені дійшли висновку, що функції українського міністерства закордонних справ є чисто «церемоніальні, декоративні та символічні»

О.Субтельний

- «Міжнародне представництво Української РСР ... без сумніву, належить до конституційних прикрас».

Я.Білінський

Вітчизняні історики

«... вихід України наприкінці Другої світової війни на міжнародну арену, її вступ до ООН мав велике значення для подальшої розбудови української державності»

О.Бойко

«Своєю зовнішньополітичною діяльністю, хоча й підпорядкованою інтересам КПРС та радянського уряду, українська дипломатична служба об'єктивно змінювала міжнародний авторитет України в очах світової громадськості»

М.Коваль